T017 BD VIII 212-Q30-P34 Phạm Chí-Kinh Xuất Diệu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH XUAÁT DIEÄU QUYEÅN 30

Phaåm 34: PHAÏM CHÍ (Phaàn 2)

Neáu bò hieáp ñaùp Chæ nghó giöõ giôùi Töï ñieàu phuïc thaân Ñoù laø Phaïm chí. Neáu coù ngöôøi bò keû khaùc hieáp ñaùp thì khoâng khôûi taâm aùc, khoâng sinh yù giaän döõ maø lo giöõ giôùi, hoïc roäng, haøng phuïc yù thöùc. Thaân hình ngay thaúng, taâm bình ñaúng thì ñaïo phaùp thöôøng coøn. Cho neân noùi: Neáu bò hieáp ñaùp, chæ nghó giöõ giôùi, töï ñieàu phuïc thaân, ñoù laø Phaïm chí. M Laønh, döõ ôû ñôøi Daøi ngaén lôùn nhoû Khoâng thuû, khoâng xaû Ñoù laø Phaïm chí. Ñôøi nhieàu vieäc raéc roái, muoán bieát tình yù ngöôøi, tröôùc neân xeùt lôøi hoï noùi. Hoï noùi laønh, noùi döõ ñeàu khoâng ñeå taâm, cuõng khoâng thaáy coù daøi ngaén roäng heïp, cuõng khoâng thaáy coù thuû, coù xaû. Ñaày ñuû nhöõng haïnh nhö vaäy môùi goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Laønh, döõ ôû ñôøi, daøi ngaén lôùn nhoû, khoâng thuû khoâng xaû, ñoù laø Phaïm chí.

M Thaân laø goác haønh Mieäng, yù khoâng phaïm Giöõ ñöôïc ba nghieäp Ñoù laø Phaïm chí. Thaân khoâng gieát haïi, mieäng khoâng maéng chöûi, yù khoâng ganh gheùt. Trong coõi ñôøi coù naêm thöù tröôïc aùc naøy maø ñaày ñuû ba haïnh ñoù, thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Thaân laø goác haønh, mieäng, yù khoâng phaïm, giöõ ñöôïc ba nghieäp, ñoù laø Phaïm chí.

M Tôùi cuõng khoâng vui Ñi cuõng khoâng buoàn Trong chuùng lìa chuùng Ñoù laø Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh phaûi giöõ cho taâm beàn chaéc, ñoái vôùi khen cheâ taâm khoâng heà lay ñoäng. Thaáy coù ai ñeán cuõng khoâng vui, thaáy coù ngöôøi ñi cuõng khoâng buoàn, duø ôû giöõa ñaïi chuùng hay ôû moät mình. Taâm thöôøng bình ñaúng, khoâng coù cao thaáp. Cho neân noùi: Tôùi cuõng khoâng vui, ñi cuõng khoâng buoàn, trong chuùng lìa chuùng, ñoù laø Phaïm chí.

M Tôùi cuõng khoâng vui Ñi cuõng khoâng buoàn Khoâng lo, thanh tònh Ñoù laø Phaïm chí. Neáu coù nieäm yeâu meán hay khoâng coù nieäm yeâu meán cuõng ñeàu khoâng vui. Vì sao? Vì sôï taâm bò ñaém nhieãm, sinh khôûi nhaân duyeân. Neáu thaáy ai ra ñi thì töï nghó raèng: “Ta ñoái vôùi ngöôøi aáy ñeàu khoâng traùi phaïm gì. Trong ngoaøi thanh tònh, voïng töôûng khoâng khôûi, ñoù goïi laø Phaïm chí”. Cho neân noùi: Tôùi cuõng khoâng vui, ñi cuõng khoâng buoàn, khoâng lo, thanh tònh, ñoù laø Phaïm chí.

M Döùt boû aân aùi Lìa nhaø, voâ duïc Nghieäp aùi ñaõ heát Ñoù laø Phaïm chí. Nhö ngöôøi tu taäp ñaïo phaùp laø döùt haún aân aùi, xa lìa gia ñình, döùt boû aùi duïc, ñi xa khoâng trôû ngaïi. Döùt heát nghieäp aùi vaø loãi laàm trong ba coõi. Neáu ñaày ñuû ñöôïc nhö theá môùi goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Döùt boû aân aùi, lìa nhaø voâ duïc, nghieäp aùi ñaõ heát, ñoù laø Phaïm chí. M Môùi ñoù, khoâng ñoù Caùc thöù ñeàu khoâng Lìa boû tham duïc Ñoù laø Phaïm chí. Ñoù ôû ñaây chæ cho saùu nhaäp

beân ngoaøi. Khoâng ñoù ôû ñaây chæ cho saùu nhaäp beân trong. Ngöôøi tu haønh giöõ taâm quaùn saùt caùc caên trong ngoaøi ñeàu vaéng laëng, lìa boû tham lam, daâm duïc, saùu caên khoâng khôûi meâ ñaém. Laøm ñaày ñuû nhöõng haïnh caên baûn aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Môùi ñoù, khoâng ñoù, caùc thöù ñeàu khoâng, lìa boû tham duïc, ñoù laø Phaïm chí. M Môùi ñoù, khoâng ñoù Caùc thöù ñeàu khoâng Khoâng ñaém ba coõi Ñoù laø Phaïm chí. Ngöôøi ñaõ lìa boû gia ñình thì chôù soáng chung vôùi theá tuïc. Neáu xuaát gia maø khoâng tu theo chaùnh phaùp, phaù giôùi khoâng tinh taán, khoâng lo hoïc roäng, khoâng xoâng xaùo laøm vieäc, cuõng khoâng suy nghó ñeán lôïi döôõng ôû töông lai. Ai laøm ñaày ñuû nhöõng ñieàu aáy goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Boû ñöôïc saûn nghieäp, nhoå goác aùi duïc, khoâng tham bieát ñuû, ñoù laø Phaïm chí.

M

Nhö nay ñaõ bieát Xeùt taän meù khoå Khoâng coøn tham duïc Ñoù laø Phaïm chí. Ñoái vôùi phaùp hieän taïi coù khaû naêng phaân bieät ñöôïc phaùp nhieäm maàu, khoâng coù caùc ñieàu aùc. Bieát khoå ñöùng ñaàu caùc thöù beänh, döùt boû ñöôïc chuùng töông öng vôùi phaùp nhieäm maàu, ñoái vôùi phaùp hieän taïi khoâng töông öng vôùi yù duïc. Döùt haún giaän döõ, ngu doát khoâng coøn soùt, ra khoûi moïi troùi buoäc. Coù ñaày ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Nhö nay ñaõ bieát, xeùt taän meù khoå, khoâng coøn tham duïc, ñoù laø Phaïm chí.

M Ñoái vôùi toäi, phöôùc Döùt haún hai thöù Khoâng lo, khoâng phieàn Ñoù laø Phaïm chí. Nhôø phöôùc höõu laäu theá tuïc, coâng ñöùc laønh maø ñöôïc sinh laøm ngöôøi, bôûi theá khoâng ra khoûi sinh, giaø, beänh, cheát. Roài laïi gaây toäi aùc vaø gieo troàng coäi goác ba ñoäc neân phaûi soáng trong sinh töû. Hai thöù toäi, phöôùc khoâng ñaùng ñeå ta tham ñaém, döùt boû hai thöù aáy, khoâng coøn traàn caáu. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Ñoái vôùi toäi, phöôùc, döùt haún hai thöù, khoâng lo khoâng phieàn, ñoù laø Phaïm chí.

M Ñoái vôùi toäi, phöôùc, Döùt haún hai thöù Khoâng ñaém ba coõi Ñoù laø Phaïm chí. Ñoái vôùi phöôùc vaø toäi, khoâng ham muoán, khoâng meâ ñaém, vui vôùi thieàn ñònh trung gian vaø vui vôùi thieàn ñònh voâ saéc, ngöôøi tu haønh khoâng coøn meâ ñaém, khoâng meâ ñaém coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Ñoái vôùi toäi phöôùc, döùt haún hai thöù, khoâng ñaém ba coõi, ñoù laø Phaïm chí.

M Gioáng nhö laù boâng sen Laáy kim xaâu haït caûi Khoâng bò duïc laøm nhieãm Ñoù goïi laø Phaïm chí. Gioáng nhö laù boâng sen khoâng dính nöôùc, ngöôøi tu haønh cuõng gioáng nhö vaäy, ñaõ xa lìa ham muoán, khoâng coøn meâ ñaém saéc, thanh, höông, vò, xuùc, phaùp. Cuõng nhö duøng kim xaâu caùc haït ñaäu xanh cuøng vôùi nhöõng haït caûi vôùi nhau, ñieàu naøy khoù ñöôïc. Ngöôøi tu haønh khoâng coøn daâm duïc. Toùm laïi laø khoâng bò caùc ñieàu aùc laøm nhieãm. Cho neân noùi: Cuõng nhö laù boâng sen, duøng kim xaâu haït caûi, khoâng bò duïc laøm nhieãm, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M

Taâm vui khoâng bôïn Nhö traêng troøn ñaày Ñaõ döùt cheâ bai Ñoù goïi Phaïm chí. Gioáng nhö maët traêng troøn ñaày trong suoát khoâng veát nhô, khoâng bò che bôûi naêm thöù, caùc sao chung quanh, chieáu saùng cuøng khaép. Tyø-kheo tu haønh thanh tònh, döùt haún naêm thöù che ñaäy, khoâng coøn naêm keát söû. Taâm ñöôïc giaûi thoaùt, caùc giaùc ñaïo phaåm. Caùc ñònh chaùnh thoï luoân ôû beân mình. Trong ñoù, rieâng mình toân quyù, khoâng coù caùc tì veát, xaû boû taùm phaùp theá gian, khen cheâ ñaõ döùt, ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Taâm vui khoâng bôïn, nhö traêng troøn ñaày, ñaõ döùt cheâ bai, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M Nhö traêng saùng toû Lô löûng giöõa trôøi Khoâng ñaém tham duïc Ñoù laø Phaïm chí. Nhö traêng muøa thu, khoâng bò naêm thöù che toái, trong suoát khoâng veát nhô, chieáu saùng cuøng khaép. Tyø-kheo tu haønh cuõng gioáng nhö vaäy, khoâng bò che laáp bôûi naêm keát daâm, noä, si. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Nhö traêng saùng toû, lô löûng giöõa trôøi, khoâng ñaém tham duïc, ñoù laø Phaïm chí. M Tranh caõi, khoâng caõi Chaïm maø khoâng giaän AÙc ñeán kheùo xöû Ñoù goïi Phaïm chí. Ngöôøi nhaäp ñònh khoâng heà tranh chaáp, nhaát taâm thieàn ñònh, an vui vôùi nieäm ñaõi, töï giöõ gìn naêm haïnh môùi goïi laø ñònh. Neáu coù keû aùc yù ñeán haïi mình thì haõy duøng ñieàu toát ñoái ñaõi toát vôùi hoï. Cho neân noùi: Traùnh caõi, khoâng caõi, chaïm maø khoâng giaän, aùc ñeán kheùo xöû, ñoù laø Phaïm chí. M Hieåu tueä nhieäm maàu Noùi ñaïo, khoâng noùi Hieåu, haønh nghóa cao Ñoù laø Phaïm chí. Coù nhieàu ngöôøi nghe döï truø, tính toaùn veà muoân vaät, phaân bieät nghóa thuù, moãi moãi ñeàu roõ raøng, hieåu roõ choã ñeán cuûa Ñaïo, caùi gì neân thaønh töïu thì thaønh töïu, caùi gì ñaùng boû thì boû. Hieåu haønh nghóa cao, nghóa cao ôû ñaây chæ cho Nieát-baøn döùt heát phieàn naõo. Ngöôøi naøo ñaày ñuû caùc phaùp aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Hieåu tueä nhieäm maàu, noùi ñaïo, khoâng noùi, hieåu haønh nghóa cao, ñoù laø Phaïm chí.

M

Soáng giöõa ñôøi naøy

Khaát thöïc nuoâi soáng

Khoâng ngaõ, khoâng ñaém

Khoâng maát phaïm haïnh Trí khoâng beán bôø Ñoù laø Phaïm chí. Coù ngöôøi con nhaø cao sang, töø boán giai caáp xuaát gia hoïc ñaïo, boû taâm kieâu maïn, boû yù coáng cao thöïc haønh khieâm haï, khoâng ñaém nhieãm baû vinh hoa phuù quyù, tôùi lui khaép ñoù ñaây, ñeå laøm höng thaïnh vieäc Phaät, toân thôø Tam baûo. Neáu khi ñöôïc cuùng döôøng y phuïc, giöôøng gheá, ñoà naèm, thuoác men trò beänh thì lieàn chuù nguyeän cho thí chuû ñôøi ñôøi höôûng phöôùc, hoaëc duøng thaàn tuùc bay leân hö khoâng hieän möôøi taùm phaùp thaàn bieán, thí chuû troâng thaáy khoâng ai khoâng vui möøng. Roài hoï thoï phaùp ñeàu ñöôïc khai ngoä. Ngöôøi naøo ñaày ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Soáng giöõa ñôøi naøy, khaát thöïc nuoâi soáng, khoâng ngaõ, khoâng ñaém, khoâng maát phaïm haïnh,

trí khoâng beán bôø, ñoù laø Phaïm chí.

M Neáu döùt aùi duïc Boû nhaø, boû aùi Bôûi döùt duïc laäu Neân goïi Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh döùt heát aùi duïc. Coù ngöôøi gaàn guõi cöûa ñaïo nhöng chöa boû ñöôïc aùi duïc, hoaëc coù Phaïm chí chöa ñöôïc roát raùo, yù duïc chöa heát, tham ñaém naêm duïc. Duø ñöôïc goïi laø Phaïm chí nhöng chöa döùt boû ñöôïc duïc aùi. Coù nhöõng ngöôøi tu haønh döùt haún ñöôïc duïc laäu, khoâng quen theo aân aùi. Neáu ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Neáu döùt aùi duïc, boû nhaø, boû aùi, ñoaïn döùt duïc laäu, neân goïi Phaïm chí.

M Thöông xoùt moïi ngöôøi Giuùp hoï trong sôï Khoâng haïi, laøm ích Ñoù goïi Phaïm chí. Coát yeáu caùc haïnh thì boán taâm bình ñaúng laø goác, thöôøng phaûi sinh taâm Töø bi thöông xoùt che chôû chuùng sinh, thaáy ai lo sôï buoàn raàu thì ñeán giaùo hoùa an uûi, khieán hoï ñöôïc an oån hoaøn toaøn, khoâng laøm haïi ai maø coøn sinh taâm cuùng döôøng. Neáu ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Thöông xoùt moïi ngöôøi, giuùp hoï khoâng sôï, khoâng haïi laøm ích, ñoù goïi Phaïm chí.

M Traùnh oaùn, khoâng oaùn Khoâng gaây thöông toån Boû caùc taø vaïy Neân goïi Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh chí höôùng haønh ñoäng khaùc nhau, ñeàu duïng taâm bình ñaúng, coi keû thuø nhö con ñoû, taâm Töø bi xem moïi ngöôøi bình ñaúng khoâng hai. Taâm nhaãn gioáng nhö ñaát, ngang baèng nhö caân. Xem loaøi boø bay, maùy cöïa nhö chính thaân mình, nghó chuùng nhö cha mình, meï mình, con mình vaø chính mình khoâng khaùc. Ngöôøi naøo coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Traùnh oaùn, khoâng oaùn, khoâng gaây thöông toån, boû

nhöõng taø vaïy, neân goïi Phaïm chí.

M ÔÛ tröôùc, ôû sau Khoaûng giöõa ñeàu khoâng Khoâng naém, khoâng boû Goïi laø Phaïm chí. Coù ngöôøi ôû ñôøi vò lai khoâng laøm vieäc aùc, ñaõ khoâng laøm, seõ khoâng laøm. Quaù khöù khoâng laøm caùc ñieàu aùc, nhöõng vieäc aùc aáy ñaõ khoâng laøm, seõ khoâng laøm, hieän khoâng laøm. ÔÛ khoaûng giöõa laøm caùc ñieàu aùc, khoâng laøm caùc ñieàu aùc, ñaõ, hieän, sau cuõng khoâng laøm. Ngöôøi tu coù khaû naêng boû vieäc laøm aùc thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: ÔÛ tröôùc, ôû sau, khoaûng giöõa ñeàu khoâng, khoâng naém, khoâng boû, goïi laø Phaïm chí.

M Döùt daâm, noä, si Caùc aùc kieâu maïn Kim xaâu haït caûi Goïi laø Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh bò duïc laøm nhô taâm mình, do vaäy maø khoâng ñöôïc söï vaéng laëng cuûa ñaïo; neáu döùt boû caùc phaùp baát thieän nhö kieâu maïn... thì daàn daàn seõ ñeán caûnh giôùi Nieát- baøn. Nhö duøng kim xaâu haït caûi thì khoâng bao giôø ñöôïc, taâm ngöôøi kia cuõng gioáng nhö vaäy, khoâng bò daâm, noä, si troùi buoäc laøm trôû ngaïi, ngöôøi naøo coù ñuû nhöõng vieäc nhö vaäy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Döùt daâm, noä, si, caùc aùc kieâu maïn, kim xaâu haït caûi, goïi laø Phaïm chí.

M Thaønh nhôø haøo maø chaéc Qua laïi chòu caùc khoå Muoán loäi qua bôø kia Khoâng chòu nghe lôøi ai Chæ caàn dieät, khoâng khôûi Ñoù goïi laø Phaïm chí. Sinh

töû laâu xa, chòu khoå voâ soá, chæ coù ngöôøi thieàn ñònh môùi vöôït khoûi naïn sinh töû naøy, döùt yù taø nghi, khoâng coøn do döï, boû keát söû phieàn naõo ñöôïc keát söû thanh tònh. Ai coù ñöôïc nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Thaønh nhôø haøo maø chaéc, qua laïi chòu caùc khoå, muoán loäi qua bôø kia, khoâng chòu nghe lôøi ai, chæ caàn dieät khoâng khôûi, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M

Ngöôøi döùt ñöôïc aùi

Ñôøi naøy, ñôøi sau

Nghieäp aùi ñaõ heát

Ñoù laø Phaïm chí.

Goác aùi chöa nhoå heát thì khoâng ñaït ñaïo. Goác aùi ñaõ chaët ñöùt roài môùi haønh ñaïo ñöôïc.

Ngöôøi muoán caàu ñaïo maø khoâng döùt boû heát keát söû ba coõi thì khoâng ñaït ñaïo, neáu nhoå boû ñöôïc goác aùi duïc roài sau môùi ñaït ñaïo. Ai coù ñöôïc nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Ngöôøi döùt ñöôïc aùi, ñôøi naøy ñôøi sau, nghieäp aùi ñaõ heát, ñoù laø Phaïm chí.

M Ngöôøi khoâng troâng mong Ñôøi naøy, ñôøi sau Vì khoâng troâng mong Neân goïi Phaïm chí. Veà troâng mong thì muoân vaät trong trôøi ñaát ñeàu laø nieàm hy voïng cuûa con ngöôøi, nhöng nieàm hy voïng naøy chöa caét ñöùt nhö thaân hieän ñôøi naøy chöa cheát vaãn coøn treân ñôøi, neáu sau naøy cheát ñi thì thaàn thöùc ra ñi khoâng coøn hy voïng gì. Ngöôøi naøo coù ñaày ñuû caùc coâng ñöùc naøy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Ngöôøi khoâng troâng mong, ñôøi naøy ñôøi sau, vì khoâng troâng mong, neân goïi Phaïm chí.

M Töï khoâng hay bieát Trôøi, Caøn-ñaïp-hoøa Thaáy bieát voâ löôïng Ñoù goïi Phaïm chí. Khi Ñöùc Phaät Nhö Lai ngoài thieàn thì caùc vò trôøi, loaøi ngöôøi khoâng bao giôø bieát luùc aáy Ñöùc Phaät ñang ôû ñaâu? Coù moät vò Tyø-kheo teân laø Ña-kyø-xaø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ca ngôïi Nhö Lai baèng keä: Quy maïng Baäc Toân Quyù Quy maïng Baäc Treân Heát Nay khoâng roõ Theá Toân Vaøo coõi thieàn thöù maáy? Cuùi xin Trôøi Trong Trôøi, Giaûng roäng yù nghóa aáy. Ñöùc Nhö Lai töï noùi: –Trong nhöõng baäc Phaïm haïnh thì khoâng coù ai hôn Ta ñöôïc. Sôû dó bieát nhö vaäy laø nhôø thieàn ñònh giaûi thoaùt chaùnh thoï ñònh yù. Theo phaùp bình thöôøng cuûa theá gian thì caùc Trôøi, Roàng, Thaàn khoâng theå bieát Ta ñang ôû ñaâu huoáng chi khi Ta ñang laøm Phaät söï laø cöûa nhieäm maàu cuûa trí tueä thì Trôøi, Roàng, Quyû thaàn laøm sao bieát ñöôïc Ta ôû ñaâu? Cho neân noùi: Töï khoâng hay bieát, Trôøi, Caøn-ñaïp-hoøa, thaáy bieát voâ löôïng, ñoù goïi Phaïm chí.

M

Töï bieát kieáp tröôùc

Thaáy coõi trôøi, ngöôøi

Bieát goác sinh khoå

Trí, taâm vaéng laëng.

Töï bieát nhöõng vieäc xaûy ra trong voâ soá kieáp tröôùc, quaùn bieát nhöõng vieäc töø ñòa nguïc
leân ñeán coõi trôøi, keû khaùc thì khoâng theå ñöôïc. Chæ coù Ñöùc Phaät, Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Giaùc nhìn thaáy tam thieân ñaïi thieân theá giôùi nhö haït chaâu trong loøng baøn tay, bieát roõ goác sinh ra khoå, thaáu suoát taän coäi nguoàn. Ngöôøi coù trí khoân lanh nhaïy beùn thì mau chöùng quaû A-la-haùn. Tuøy theo yù muoán khoâng heà trôû ngaïi. Cho neân noùi: Töï bieát kieáp tröôùc, thaáy coõi trôøi ngöôøi, bieát goác sinh khoå, taâm maõi vaéng laëng.

M Töï bieát taâm giaûi thoaùt Khoûi duïc, khoâng meâ ñaém Ba minh ñaõ ñaày ñuû Ñoù goïi laø Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh bieát taâm nghó gì, ngöôøi giaûi thoaùt, ngöôøi chöa giaûi thoaùt ñeàu bieát roõ, giaûi thoaùt haún caùc duïc töôûng. Ba minh goàm töï bieát kieáp tröôùc, ñöôïc Thieân nhaõn, phieàn naõo heát saïch. Neáu ai coù nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Töï bieát taâm giaûi thoaùt, khoûi duïc khoâng meâ ñaém, ba minh ñaõ ñaày ñuû, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M Töï bieát vieäc kieáp tröôùc Bieát nhaân duyeân chuùng sinh Nhö Lai, Phaät khoâng ñaém Ñoù goïi laø Phaïm chí. Baáy giôø Ñöùc Nhö Lai bieát voâ soá vieäc, quaùn saùt taùnh haïnh cuûa chuùng sinh, moãi moãi ñeàu roõ raøng, ai soáng ai cheát thaûy ñeàu bieát roõ. Nhö trôøi möa thaám nhuaàn khaép theá giôùi, khi aáy Ñöùc Theá Toân quaùn saùt caùc loaïi sinh töû cuõng gioáng nhö vaäy, ai soáng ai cheát ñeàu bieát roõ raøng. Khi aáy Ñöùc Theá Toân cuøng ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñang ôû trong thaát vaéng laëng. Khi aáy, coù ngöôøi ñaõ cheát, ñang ôû trong tình traïng trung aám, tinh thaàn khoâng dôøi ñoåi. Ñöùc Phaät baûo ngaøi Xaù-lôïi-phaát: –Baây giôø thaày haõy quaùn xeùt xem thaàn thöùc cuûa thaân trung aám naøy noù töø ñaâu ñeán vaø di chuyeån ñeán ñaâu. Baáy giôø ngaøi Xaù-lôïi-phaát lieàn nhaäp ñònh töù thieàn xem thaàn thöùc ngöôøi aáy ñi ñaâu vaø di chuyeån veà ñaâu. Khi ñoù ngaøi Xaù-lôïi-phaát khoâng bieát thaàn thöùc ngöôøi aáy töø ñaâu ñeán vaø di chuyeån veà ñaâu. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo ngaøi Xaù-lôïi-phaát: –Söï thaáy bieát cuûa thaày khoâng ñeán ñöôïc caûnh giôùi chö Phaät, choã ñeán cuûa thaàn thöùc ngöôøi naøy caùch ñaây voâ soá theá giôùi, naêng löïc thaàn thoâng cuûa thaày khoâng theå thaáy ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo ngaøi Xaù-lôïi-phaát: –Thaày thöû xem xeùt thaàn thöùc cuûa ngöôøi ñoù seõ sinh veà ñaâu? Baáy giôø ngaøi Xaù-lôïi-phaát laïi nhaäp Tam-muoäi nhöng khoâng bieát thaàn thöùc aáy ñi veà ñaâu. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát lieàn xuaát ñònh, ñeán baïch Ñöùc Phaät: –Hoâm nay, con nhaäp ñònh quaùn saùt khaép theá giôùi nhöng khoâng bieát thaàn thöùc naøy ñi veà ñaâu. Ñöùc Phaät baûo ngaøi Xaù-lôïi-phaát: –Hoâm nay, thaàn thöùc naøy phaûi qua caû öùc theá giôùi ñeå sinh vaøo nhaø ñoù, teân ñoù, hoï

ñoù… Söï thaáy bieát cuûa Nhö Lai thì Thanh vaên, Bích-chi-phaät khoâng theå saùnh kòp. Thaàn thoâng bieát ñöôïc kieáp tröôùc, chæ coù Nhö Lai, Baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc môùi coù ñöôïc thaàn thoâng bieát ñöôïc kieáp tröôùc naøy maø thoâi. Cho neân noùi: Töï bieát vieäc kieáp tröôùc, bieát nhaân duyeân chuùng sinh, Nhö Lai, Phaät khoâng ñaém, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M Döùt taát caû keát söû Cuõng khoâng coøn noùng böùc Nhö Lai, Phaät khoâng ñaém Ñoù goïi laø Phaïm chí. Coù caùc chuùng sinh ñaõ döùt boû taát caû keát söû, La-haùn, Bích-chi-phaät tuy ñaõ döùt boû keát söû nhöng vaãn coøn töông töï keát söû. Chö Phaät, Theá Toân thì khoâng coøn töông töï, vì theá maø noùi Nhö Lai Phaät khoâng ñaém. Cho neân noùi: Döùt taát caû keát söû, cuõng khoâng coøn noùng böùc, Nhö Lai, Phaät khoâng ñaém, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M Baäc Tieân nhaát trong roàng Ñaïi tieân toân quyù nhaát Voâ soá Phaät taém goäi Ñoù goïi laø Phaïm chí. Tieân nhaân laø ngöôøi ñaõ chöùng ñöôïc naêm thaàn thoâng, laø baäc toân quyù nhaát giöõa trôøi, ngöôøi, khoâng coù ai baèng. Trong ngoaøi thaáu suoát, khoâng coøn chuùt tì veát. Tieân cuõng goïi laø voi, khi nuoâi noù ñeán luùc tröôûng thaønh thì thaân noù to nhaát trong loaøi thuù. Noù coù yù chí maïnh meõ ñaåy luøi quaân ñòch. Voâ soá Phaät taém goäi: Taém goäi ôû ñaây laø taém goäi trong ao Baùt giaûi thoaùt, röûa saïch caùc buïi nhô, khoâng coøn keát söû. Nhö Lai ñöa caùnh tay ra, tay duoãi ñeán ñaâu thì buïi nhô khoâng heà baùm dính, keû aùc rình raäp Nhö Lai nhöng khoâng ñöôïc dòp laøm haïi. Cho neân noùi: Baäc tieân nhaát trong roàng, ñaïi tieân toân quyù nhaát, voâ soá Phaät taém goäi, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M Sôû höõu ñeàu khoâng Vöôït doøng voâ laäu Töø ñaây sang bôø Ñoù laø Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh vöôït ngoaøi taát caû caùc phaùp, bieát moät caùch chaéc thaät raèng moïi thöù treân ñôøi naøy ñeàu khoâng thaät. Veà Doøng thì doøng coù boán teân: 1. Doøng chaûy ham muoán, 2. Doøng chaûy nghieäp, 3. Doøng chaûy ngu doát, 4. Doøng chaûy nhöõng kieán chaáp sai laàm. Ai loäi qua boán doøng chaûy aáy thì ñöôïc voâ laäu. Baäc La-haùn, Bích-chi vaãn coøn suy tö veà Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, Nhaãn, Noaõn, Ñaûnh phaùp. Tuy coù theå suy nghó höõu laäu, phaùp theá tuïc thì vaãn coøn taâm keát söû, hoaëc coù khi muoán nghó ñeán voâ laäu thì tröôùc phaûi nghó ñeán höõu laäu. Bôûi vaäy, ñoái vôùi choã saâu kín cuûa Nhö Lai thì coù thieáu soùt lôùn. Nhö Lai

laø Baäc Ñaïi Thaùnh coät yù trong ñònh, töø coù ñeán khoâng, ñoái vôùi pheùp quaùn voâ laäu khoâng heà coù thieáu soùt. Chöùng ñöôïc caùc Toång trì, nhôù dai khoâng queân. Möôøi löïc, boán voâ uùy, ñaïi töø ñaïi bi, ba voâ ngaïi ñaïo vaø haïnh thaàn tuùc. Ñoù laø nhöõng phaùp maø Nhö Lai tu, caùc vò La- haùn, Bích-chi-phaät khoâng laøm ñöôïc. Cho neân noùi: Sôû höõu ñeàu khoâng, vöôït qua doøng voâ laäu, töø ñaây ñeán bôø, goïi ñoù laø Phaïm chí.

M Khoâng thieàn, khoâng noùi Cuõng khoâng nghó aùc Thieàn trí thanh tònh Ñoù laø Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh khoâng nghó ñeán aùc thieàn. Ngöôøi nhaäp thieàn khoâng noùi naêng, thöôøng suy nghó phaùp laønh. Neáu bò ngöôøi maéng nhieác thì chæ lo giöõ phaùp cuûa mình. Neáu ñöôïc vò töông öng thieàn vaø trung gian thieàn thì giöõ chaët taâm yù khoâng bò roái loaïn buoàn khoå. Ai coù ñuû nhöõng vieäc aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Khoâng thieàn, khoâng noùi, cuõng khoâng nghó aùc, thieàn trí thanh tònh, ñoù goïi Phaïm chí.

M Tyø-kheo aùo, goø maû Quaùn saùt duïc khoâng thaät Ngoài goác caây thanh vaéng Ñoù goïi laø Phaïm chí. Coù boán thöù aùo goø maû: 1. AÙo maëc töø nhaø ñi xuaát gia hoïc ñaïo, 2. Vaûi do ñaøn-vieät, thí chuû cuùng döôøng, 3. Y baù naïp keát thaønh bôûi nhöõng mieáng vaûi nhaët ñöôïc, 4. Vaûi löôïm ñöôïc ôû goø maû dô baån khoâng saïch. Luùc môùi hoïc ñaïo, maëc y töø nhaø ra ñi, quaùn saùt aùi duïc khoâng thaät neân Ngaøi töø boû saùu muoân vò phu nhaân, boû ngoâi vua Chuyeån luaân xuaát gia hoïc ñaïo, ôû nôi thanh vaéng, ngoài döôùi caây Boà-ñeà, haøng phuïc ma vöông, phaù tan möôøi taùm öùc boïn chuùng. Ai coù ñuû nhöõng vieäc aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Tyø-kheo maëc aùo goø maû, quaùn saùt duïc khoâng thaät, ngoài döôùi goác caây thanh vaéng, ñoù goïi laø Phaïm chí.

M Ngöôøi khoâng hieåu bieát Khoâng heà noùi naêng Thaân laïnh khoâng aám Ñoù goïi Phaïm chí. Ñöùc Nhö Lai ra ñôøi, khoâng vieäc gì maø Ngaøi khoâng bieát, khoâng thaáu suoát. Khoâng heà noùi naêng: Döùt haún nghi ngôø, khoâng coøn do döï, caùc phieàn naõo, keát söû döùt haún, ñaït tôùi cam loä vaéng laëng. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Ngöôøi khoâng hieåu bieát, khoâng noùi naêng, thaân laïnh khoâng aám, ñoù goïi Phaïm chí.

M

Lìa boû gia ñình Khoâng coù lo nhaø Ñöôïc cam loä vaéng Ñoù laø Phaïm chí. Gia ñình laø nôi daân chuùng yeân ôû, ñöôïc soáng töï do. Töø ñoù sinh ra söï troùi buoäc veà nhaø cöûa. Theá neân Ñöùc Phaät daïy ngöôøi hoïc ñaïo laø phaûi lìa boû gia ñình, soáng nôi thanh vaéng ñeå caàu ñöôïc ñaïo cam loä vaéng laëng. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Lìa boû gia ñình, khoâng coù lo nhaø, ñöôïc cam loä vaéng, ñoù laø Phaïm chí.

M Döùt boû vieäc ñôøi Khoâng noùi lôøi thoâ Nghó taùm Thaùnh ñaïo Ñoù goïi Phaïm chí. Ñöùc Nhö Lai Theá Toân aùnh saùng raïng rôõ. Ngaøi xoay baùnh xe phaùp laàn ñaàu laø ñoä cho taùm muoân vò trôøi, hai vò vua, baûy vò Phaïm chí, keá ñoä cho vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät- ñaø vaø möôøi hai ngaøn ngöôøi trong hang ñaù thuoäc nöôùc aáy. Roài laïi ñoä cho möôøi hai ngaøn vò trôøi Thích Ñeà-hoaøn Nhaân ôû nöôùc Caâu-thi-na-kieät. Cuoái cuøng ñoä oâng Tu-baït. Sau khi Ñöùc Phaät dieät ñoä seõ coù hai vò La-haùn ra ñôøi teân laø Öu-ba-quaát, trong khoaûng thôøi gian ñoù cöùu giuùp chuùng sinh ñoâng khoâng theå keå xieát, giaûng noùi phaùp Baùt chaùnh ñaïo khoâng trôû ngaïi. Cho neân noùi: Döùt boû vieäc ñôøi, khoâng noùi lôøi thoâ, nghó taùm Thaùnh ñaïo, ñoù goïi Phaïm chí.

M Moät boùng ñi xa AÅn kín, khoâng hình Khoù haøng, haøng ñöôïc Ñoù goïi Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh sinh khôûi yù töôûng khoâng bôø beán, yù nieäm phaân taùn voâ bieân. Thaân ñang ôû ñaây nhöng taâm thì ôû ngoaøi bieån khôi. Bôûi vaäy, ngöôøi muoán quaùn xeùt vaø bieát hình töôùng cuûa yù nghó thì thaät laø khoù. Taâm yù rong ruoåi, chæ tích taéc ñaõ vöôït qua maáy ngaøn muoân öùc nuùi soâng. Theá neân noùi: Moät boùng ñi xa. Laïi coù ngöôøi hoûi: –Taâm coù möôøi ñaïi ñòa phaùp maø taâm laø phaùp thöù möôøi. Vì sao noùi moät boùng ñi xa? Ñaùp raèng: –Taâm

thöôøng theo nhaân duyeân maø ñi hay ñöùng yeân, nhö taâm ñang duyeân theo saéc vaø thanh thì khi aáy noù khoâng duyeân theo höông, vò, xuùc, phaùp. Taâm ñang duyeân theo höông thì khi aáy noù khoâng duyeân theo saéc, thanh, vò, xuùc, phaùp. Khi taâm duyeân theo vò, thì khi aáy noù khoâng duyeân theo saéc, thanh, höông, xuùc, phaùp. Khi taâm duyeân theo xuùc, thì khi aáy noù khoâng duyeân theo saéc, thanh, höông, vò, phaùp. Khi taâm duyeân theo phaùp, thì khi aáy noù khoâng duyeân theo saéc, thanh, höông, vò, xuùc. Khi taâm ñang duyeân theo saéc thì taâm laø goác caùc phaùp. Nhö khi vua laøm leã vuõ nghi

thì quan khaùch ai naáy ñeàu ñaõ coù maët, chæ laáy tieáng laø vua. ÔÛ ñaây cuõng gioáng nhö theá, taâm taïo ra möôøi phaùp nhaân duyeân nhöng ñeàu khoâng coù teân, cuõng nhö chim bay ñöôïc treân trôøi laø nhôø ôû saùu caùi loâng oáng lôùn, nhöng chæ coù chim ñöôïc tieáng chim bay. ÔÛ ñaây cuõng gioáng nhö vaäy, taâm voán voâ hình cuõng khoâng aån naùu nôi ñaâu, ngöôøi traàn maét thòt khoâng theå thaáy ñöôïc maø phaûi nöông vaøo thaân naêm aám naøy môùi thaáy söï hoaït ñoäng cuûa taâm. Khi thaân naêm aám tan hoaïi thì taâm seõ lìa xa, taâm khi aáy cuõng khoâng hình chaát gì. Taâm raát khoù daïy baûo, nhö caùi khoan goã duøng ñeå khoan saét cöùng. Theá neân baäc Thaùnh ñeå laïi lôøi daïy cho haäu sinh, muoán laøm chuû taâm thì saùng phaûi uoáng nhieàu thöù thuoác, tröa phaûi uoáng nhieàu thöù thuoác, chieàu phaûi uoáng nhieàu thöù thuoác. Phaûi duøng Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, chæ quaùn döùt heát phieàn naõo ñeå chöõa trò taâm thì môùi laønh beänh ñöôïc. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Moät boùng ñi xa, aån kín, khoâng hình, khoù haøng haøng ñöôïc, ñoù goïi Phaïm chí.

M Khoâng saéc khoâng theå thaáy Ñaây cuõng khoâng theå thaáy Hieåu roõ caâu noùi naøy Nghó thì coù lyù do Giaùc bieát, keát söû heát Ñoù goïi laø Phaïm chí. Khoâng saéc khoâng theå thaáy: Theá naøo laø taâm? Taâm gaây hoïa khieán thaân phaûi chòu tai öông. Nhö voi ngöïa böôùng bænh hung haõn khoâng kieàm cheá ñöôïc. Keû coù maét seõ ñaùnh ñaäp chuùng, khieán chuùng ñau ñôùn môùi daïy baûo ñöôïc. Taâm con ngöôøi ñaõ gaây bieát bao khoå hoïa, noù daãn con ngöôøi vaøo ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh. Khi laøm ñöôïc ngöôøi thì sinh vaøo nhaø thaáp heøn, maët maøy xaáu xí, bò moïi ngöôøi gheùt boû. Cho neân noùi: Khoâng saéc, khoâng theå thaáy, ñaây cuõng khoâng theå thaáy, hieåu roõ caâu noùi naøy, nghó thì coù lyù do, giaùc bieát keát söû heát, ñoù goïi laø Phaïm chí. Chö Phaät, Theá Toân xuaát hieän ôû ñôøi laø muoán haøng phuïc caùi taâm döõ daèn, xaáu aùc ñoù. Chö Phaät, Theá Toân thöông xoùt taát caû chuùng sinh. Loøng töø roäng lôùn che phuû khaép nôi, duø soáng treân theá gian nhöng khoâng heà ñaém nhieãm.

M Laáp soâng sinh töû Nhaãn nhuïc vöôït qua Töï bieát ra khoûi Ñoù goïi Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh bò naêm duïc troùi buoäc, troâi laên trong doøng soâng sinh töû. Caàn phaûi nhôø Baäc Ñaïi Thaùnh chæ daïy, duøng quyeàn nghi daãn töø bôø naøy ñeán bôø kia. Nhö Lai hieän thaân ra ñôøi khoâng vieäc gì Ngaøi khoâng quaùn saùt kyõ, coát yeáu laø daét daãn ngöôøi coù duyeân sau ñoù môùi nhaäp dieät. Haàm chæ cho haàm kieâu maïn. Neáu ai vöôït qua haàm naøy thì khoâng bò kieâu maïn troùi

buoäc. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Laáp soâng sinh töû, nhaãn nhuïc vöôït qua, töï bieát ra khoûi, ñoù goïi Phaïm chí.

M

Phaûi caàu vöôït qua doøng Phaïm chí khoâng tham duïc Trong töï xeùt caùc caên Ngöôøi töï cho Phaïm chí Maø bieát roõ nhö theá Môùi goïi laø Phaïm chí. Ngöôøi tu haønh khoâng laáp doøng soâng aùi duïc, boán söû, boán vöïc, tieán ñeán ñaïo maàu raát khoù. Nhö nöôùc luït lôùn gaây thaät haïi, Phaïm chí coøn tham duïc thì cheát seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, cho neân Ñöùc Nhö Lai daïy phaûi döùt boû tham, cuõng noùi cho bieát duïc voán laø coäi nguoàn dô baån, baát tònh. Vaø phaûi döùt boû caùc taø vaïy, chôù ñeå rong ruoåi, ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Phaûi caàu vöôït qua doøng, Phaïm chí khoâng tham duïc, trong töï xeùt caùc caên, ngöôøi töï cho Phaïm chí, maø bieát roõ nhö theá, môùi goïi laø Phaïm chí.

M Tröôùc phaûi boû meï Vua vaø hai quan Thaéng moïi caûnh giôùi Ñoù laø Phaïm chí. Tröôùc phaûi boû meï: Taâm aùi duïc rong ruoåi chính laø nguoàn coäi. YÙ thöùc voâ laäu coù coâng naêng chöõa döùt beänh aáy, heát haún khoâng coøn taùi laïi. Vua chæ cho taâm ngaõ maïn. Hai quan chæ cho troäm caép vaø thaân kieán. Thaéng moïi caûnh giôùi laø ñoái vôùi taát caû caùc keát söû ngöôøi naøy coù khaû naêng döùt tröø heát tai naïn cuûa keát söû ñöôïc goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Tröôùc phaûi boû meï, vua vaø hai quan, thaéng moïi caûnh giôùi, ñoù laø Phaïm chí.

M Phaïm chí khoâng ñaùnh Phaïm chí khoâng lung Phaïm chí la ñaùnh Thaû roài cuõng la. Phaïm chí chæ cho baäc La-haùn. Khoâng ñöôïc duøng tay hay dao gaäy maø ñaùnh baäc Chaân nhaân naøy. Phaïm chí khoâng buoâng lung chæ cho baäc Chaân nhaân naøy, thöôøng phaûi cuùng döôøng y phuïc, thöùc aên uoáng, giöôøng gheá, ñoà naèm, thuoác men trò beänh. Boán thöù cuùng döôøng khoâng heà thieáu thoán. Phaïm chí la ñaùnh laø ngöôøi laøm aùc, thaû roài cuõng la cuõng chæ cho keû laøm aùc ñoù. Khoâng neân cuùng döôøng cho nhöõng keû gian aùc aáy y phuïc, thöùc aên uoáng, giöôøng gheá, ñoà naèm, thuoác men trò beänh. Ai coù ñuû nhöõng ñieàu aáy thì goïi laø Phaïm chí. Cho neân noùi: Phaïm chí khoâng ñaùnh, Phaïm chí khoâng buoâng, Phaïm chí la ñaùnh, thaû roài cuõng la.

M

Nhieàu ngöôøi bieát phaùp saâu
Khoâng luaän giaø hay treû
Xeùt kyõ giöõ giôùi tin
Nhö Phaïm chí thôø löûa.

Thuôû xöa, khi Ñöùc Phaät coøn taïi theá, Ngaøi ñi giaùo hoùa khaép nôi. Khi aáy caùc thaày

Tyø-kheo khoâng chòu hoïc roäng. Ñöùc Theá Toân beøn suy nghó raèng: “Nay caùc Tyø-kheo nhieàu vò coù taâm bieáng nhaùc, yù khoâng tinh taán”. Ngaøi laïi töï quaùn saùt caùc vieäc trong ba ñôøi quaù khöù, hieän taïi, vò lai... Ngaøi bieát ñôøi vò lai seõ coù Tyø-kheo taät ñoá, giaän döõ, khoâng thuaän theo lôøi Phaät daïy, hoï phæ baùng,

laøm toån giaûm phaùp Nhö Lai, khinh maïn thaày, cuõng khoâng kính troïng ngöôøi noùi phaùp. Do ñoù, Ñöùc Theá Toân quaùn xeùt ñôøi sau, e raèng trong giaùo phaùp do Ngaøi ñeå laïi coù caùc Tyø-kheo giaø treû khoâng phaân bieät treân döôùi lôùn nhoû, caùc vò giaø thì caäy ta lôùn tuoåi, caùc vò treû thì töï yû mình thoâng minh. Caùc vò lôùn tuoåi thì töï khoe: "Nhöõng ñieàu maø toâi thaáy bieát caùc thaày ñaâu thaáy bieát ñöôïc. Kieán thöùc caùc thaày nhö löûa ñom ñoùm." Coøn caùc vò treû thì töï cho raèng giaø toái taêm ñaàn ñoän, tính tình laåm caåm, bieát ñaâu maø löôøng. Nhö Lai daïy raèng: "Phaûi töï giöõ giôùi. Cuõng nhö Phaïm chí thôø löûa, ñoát löûa naêm choã, ngaøy ñeâm phuïng thôø khoâng heà saùi buoåi. Höông hoa röïc rôõ cuùng döôøng moïi thöù." Cho neân noùi: Nhieàu ngöôøi bieát phaùp saâu, khoâng phaûi giaø hay treû, xeùt kyõ, giöõ giôùi, loøng tin nhö Phaïm chí thôø löûa.

M Nhieàu ngöôøi bieát phaùp saâu Maø Baäc Ñaúng Giaùc noùi Xeùt kyõ giöõ giôùi tín Nhö Phaïm chí thôø löûa. Traûi qua öùc ngaøn muoân kieáp Nhö Lai môùi ra ñôøi moät laàn, neân vieäc gaëp Phaät ra ñôøi raát khoù, cho neân ngöôøi tu phaûi giöõ giôùi vaø loøng tin, khoâng maát pheùp taéc nhö Phaïm chí thôø löûa. Thuôû xöa, khi coøn taïi theá, Ñöùc Phaät daïy caùc Tyø-kheo: –Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc hoïc saùch vôû ngoaïi ñaïo, dò hoïc. Vì sao? Vì saùch hoï noùi toaøn nhöõng nghóa lyù khoâng chaân chaùnh, cuõng khoâng phaûi laø coäi goác giuùp ta ñaït ñaïo. Cho neân noùi: Nhieàu ngöôøi bieát phaùp saâu, maø Baäc Ñaúng Giaùc noùi. Xeùt kyõ giöõ giôùi tín, nhö Phaïm chí thôø löûa. Chaân thaønh quy maïng Phaät.

M Beân ngoaøi phaùp cuûa mình Phaïm chí laø treân heát Taát caû caùc höõu laäu Ñeàu döùt saïch, khoâng soùt, Hoaëc laïi quaùn saùt khoå Ñeàu döùt saïch, khoâng soùt, Hoaëc laïi quaùn hoäi hoïp Ñeàu döùt saïch, khoâng soùt, Hoaëc laïi quaùn nhaân duyeân Ñeàu döùt saïch, khoâng soùt. Beân ngoaøi phaùp cuûa mình: Ngöôøi tu haønh quaùn saùt roõ taát caû caùc phaùp ñeàu coù lieân quan, khoâng vieäc naøo khoâng bieát, gioáng nhö Phaïm chí quaùn saùt roõ raøng thieân vaên, ñòa lyù, caùc sao thay ñoåi. Taát caû caùc trong höõu laäu ñeàu döùt saïch, khoâng coøn soùt. Quaùn saùt caùc khoå ñau duø toát hay xaáu taát caû ñeàu döùt heát. Quaùn saùt söï hoäi hoïp chaéc chaén coù nhaân duyeân chia lìa. Taïm coù roài cuõng trôû veà vôùi söï dieät maát.

M Cuõng nhö goác noäi phaùp Phaïm chí laø beân ngoaøi Neáu naèm chung giöôøng neäm Nhö Baø-caâu-lö kia. Noäi phaùp nghóa laø ñoái vôùi phaùp Töù ñeá chaân nhö, phaân bieät moãi thöù, khoâng maát thöù lôùp manh moái. Phaïm chí ñoái vôùi trong maø cho laø ngoaøi. Cho neân noùi: Cuõng nhö goác noäi phaùp, Phaïm chí laø beân ngoaøi, neáu naèm chung giöôøng neäm, nhö Baø-caâu-lö kia. Tyø-kheo Baø-caâu-lö töø khi xuaát gia ñeán nay, chöa heà noùi cho ngöôøi nghe yù nghóa cuûa boán caâu, duø cho coù ngoài chung vôùi Tyø-kheo aáy cuõng khoâng ñöôïc nghe Tyø-kheo aáy noùi chaùnh phaùp. Töø khi sinh ra cho ñeán khi giaø ñaõ taùm möôi moát haï, chöa töøng chöùa nuoâi Sa-di ñeä töû hay nhöõng ngöôøi sai khieán khaùc. Neáu vì ngöôøi thì taâm chí luoân tinh khieát. OÂng ñaët chí ôû hö voâ, ñeå taâm vaøo nôi vaéng laëng. Cho neân noùi: Neáu naèm chung giöôøng neäm, nhö Baø-caâu-lö kia.

M Gioáng nhö noäi phaùp Phaïm chí beân ngoaøi Bieát sinh bieát giaø Chuyeån bieán phaûi cheát. Noäi phaùp ôû ñaây laø khoâng löøa doái ngöôøi. Nhaát ñònh khoâng nghieâng ñoäng, nhaát ñònh khoâng taø vaïy, chæ coù Nhö Lai môùi vöôït qua caûnh giôùi naøy, ñeå khi cheát khoâng coøn thoï thaân sau vaø bieát ñuùng nhö thaät. Cho neân noùi: Gioáng nhö noäi phaùp, Phaïm chí beân ngoaøi, bieát sinh bieát giaø, chuyeån bieán phaûi cheát.

M Trôøi chieáu ban ngaøy Traêng soi ban ñeâm Binh giaùp chieáu lính Thieàn chieáu ngöôøi tu Khi Phaät ra ñôøi Chieáu moïi choã toái. Trôøi chieáu ban ngaøy: Khi maët trôøi môùi moïc phaùt ra traêm ngaøn muoân tia saùng, laøm cho traêng sao khoâng coøn saùng nöõa. Nhöng khi maët trôøi laën thì traêng vaø caùc sao tranh nhau toûa saùng, ñeàu chieáu soi khaùc nhau, aùnh saùng baát ñoàng. Nhö vò ñaïi töôùng, khi quaân hai beân ñoái ñaàu thì caû hai cuøng dieãu voõ döông oai quyeát moät phen thaéng baïi, côø xí giaùo kích tua tuûa, chuoâng troáng reàn vang, coøn ngöôøi tu thieàn nhaäp ñònh coù khaû naêng dôøi chuyeån nuùi non, taùt bieån laáy buøn, vôùi tay naém baét caû maët trôøi, maët traêng, coù naêng löïc thaàn thoâng nhö theá, nhöng khoâng töï khoe khoang. Caùc vò naøy duø coù coâng ñöùc nhö theá vaãn khoâng baèng Nhö Lai. Ñöùc Phaät xuaát hieän ôû theá gian ñaày ñuû töôùng toát, phaùt ra aùnh saùng röïc rôõ khaép nôi. AÙnh saùng luoân soi chieáu, ñeâm ngaøy khoâng döùt. Keû ñui, ñieác, caâm, ngoïng hay bò tra khaûo ñaùnh ñaäp ñau ñôùn maø thaáy ñöôïc aùnh saùng naøy thì töï nhieân heát ñau khoå. Cho neân noùi: Trôøi chieáu ban ngaøy, traêng soi ban ñeâm, binh giaùp quaân lính, thieàn chieáu ngöôøi tu, khi Phaät ra ñôøi, chieáu moïi choã toái.

M Phaïm chí khoâng phaûi theá Coù nieäm lo, khoâng lo Nhö nhö yù xoay chuyeån Moïi ngöôøi heát hoà nghi. Phaïm chí khoâng phaûi theá: Taâm yù meâ ñaém phaùp thuø thaéng nhieäm maàu, khi thaáy chuyeän vui khoâng laáy laøm möøng, thaáy chuyeän buoàn khoâng laáy laøm lo, nhö nhö yù xoay chuyeån, thöôøng töï nhôù ñieàu laønh, moïi ngöôøi töï döùt aùc, ñöôïc tu taäp Thaùnh ñeá, phaân bieát caùc keát söû. Cho neân noùi: Phaïm chí khoâng phaûi theá, coù nieäm lo, khoâng lo, nhö nhö yù xoay chuyeån, moïi ngöôøi heát hoà nghi.

M Sinh ra caùc phaùp saâu Phaïm chí tu nhaäp ñònh Töï côûi boû löôùi nghi Thaân bieát khoå ñau aáy. Khi Ñöùc Nhö Lai Ñaúng Chaùnh Giaùc môùi thaønh Phaät, trong thôøi gian baûy ngaøy Ngaøi thieàn ñònh chaùnh thoï suy tö theâm veà möôøi hai nhaân duyeân, phaân bieät roõ töøng thöù moät, bieát sinh bieát dieät. Khi aáy, Nhö Lai xuaát ñònh noùi keä: Sinh ra caùc phaùp saâu Phaïm chí tu nhaäp ñònh Töï côûi boû löôùi nghi Thaân bieát khoå ñau aáy. Do tu taäp chöùa nhoùm coâng ñöùc neân hoâm nay Ta thaønh Ñaúng chaùnh giaùc. Ñaây laø söï thaät khoâng heà doái traù. Phaïm chí tu nhaäp ñònh: Döùt boû caùc phaùp aùc, xeù tan löôùi nghi, ñoái vôùi caùc phaùp saâu xa thì ñöôïc trí voâ ngaïi. Bôûi vaäy, yù töôûng raát töï taïi, hieåu roõ coäi nguoàn ñau khoå. Bieát saâu xa phaùp nhaân duyeân, chæ laø phaùp taäp hôïp, giaû doái khoâng thaät. Toùm laïi, phaûi quaùn saùt phaùp nhaân duyeân, laïi phaûi quaùn phaùp dieät taän. Taát caû caùc phaùp ñeàu laø taäp hôïp, taát caû caùc phaùp ñeàu

töø khoå ñau, phaûi bieát dieät taän, khoâng taïo höõu laäu.

M Sinh ra caùc phaùp saâu Phaïm chí tu nhaäp ñònh Chieáu saùng caû theá gian Nhö maët trôøi treân khoâng. Chaùnh phaùp coù coâng naêng thaønh töïu cho ngöôøi, phi phaùp khoâng coù coâng naêng thaønh töïu cho ngöôøi. Ngaøy ñeâm suy nghó luoân ñeå trong taâm. Thaân, mieäng, yù khoâng bao giôø traùi phaïm, ngöôøi naøo ñaày nhöõng phaùp aáy thì coù khaû naêng chieáu saùng khaép caû, ban boá phaùp mình ñaõ chöùng ñöôïc cho chuùng sinh, gioáng nhö maët trôøi saùng giöõa hö khoâng, chieáu soi khaép nôi, neáu ai thaáy ñeàu ñöôïc söï saùng suûa. Cho neân noùi: Sinh ra caùc phaùp saâu, Phaïm chí tu nhaäp ñònh, chieáu saùng caû theá gian, nhö maët trôøi treân khoâng.

M Sinh ra caùc phaùp saâu Phaïm chí tu nhaäp ñònh Ñaåy lui heát ma quaân Nhö Phaät lìa caùc nhô. Sinh ra caùc phaùp saâu: Nhö Lai ñaõ thaønh Baäc Ñaúng Chaùnh Giaùc, ñaày ñuû ba möôi baûy Ñaïo phaåm. Thaân, mieäng, yù nghieäp ñeàu töông öng vôùi voâ laäu, haøng phuïc ma oaùn, moïi vieäc ñeàu ñuùng phaùp. Ñöùc Nhö Lai Ñaúng Chaùnh Giaùc ñaõ thoaùt khoûi taát caû keát söû.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.